

BESLUT

DATUM: 2024-12-04
AVDELNING: Avdelningen för marknader
DIARIENUMMER: 2024-00546
HANTERINGSKLASS: Ö p p e n

Beslut om beloppsbegränsning och ränta för Riksgäldens inlåning i Riksbanken

Riksbankens beslut

Riksbanken beslutar att

1. Riksgälden ska kunna placera inlåning i Riksbanken utan beloppsbegränsning,
2. räntesatsen för Riksgäldens inlåning ska motsvara det lägsta av följande alternativ:
 - 0 procent,
 - Riksbankens vid var tid gällande styrränta med avdrag om 0,75 procentenheter, eller
 - Riksbankens vid var tid gällande referensränta Swestr med avdrag om 0,20 procentenheter,
3. uppdra till chefen för avdelningen för marknader, eller den person denne utser, att, efter samråd med chefen för avdelningen för betalningar, besluta om särskilda villkor för Riksgäldens avvecklingskonto i RIX-RTGS, och
4. de särskilda villkoren ska träda i kraft den 2 januari 2025.

Skälen för beslutet

Avskaffande av beloppsbegränsningen för Riksgäldens inlåning

Riksgälden har inkommit med en begäran om att få möjlighet hålla ett saldo som är högre än nuvarande beloppsbegränsning på 100 miljoner kronor. Syftet är att Riksgälden, i egenskap av beredskapsmyndighet, vill höja sin beredskap vid oväntade händelser, till exempel en finansiell kris, genom att ha möjlighet placera

inlåning i Riksbanken. Det skulle också minska Riksgäldens kredit- och operativa risker.

Riksbanken får ta emot inlåning från dels RIX-deltagare, dels staten (3 kap. 3 § första stycket 1 och 4 §§ andra stycket lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen)).¹ För RIX-deltagare som inte är penningpolitiska motparter eller centrala motparter med tillgång till särskilda faciliteter får högsta saldot på kontot vara 100 miljoner kronor, om inte Riksbanken medger annat.² Riksbanken kan införa särskilda villkor, såsom ränta och beloppsgränser, för avvecklingskonton i RIX-RTGS, om det finns *stabilitets- eller effektivitetsskäl* och inte påverkar *Riksbankens uppdrag* negativt.³

Av 22 § i förordningen (2023:909) med instruktion för Riksgäldskontoret framgår att Riksgälden ska placera sina medel, i den utsträckning de inte behöver användas till utbetalningar, på konto i Riksbanken, en bank eller ett kreditmarknadsföretag, eller i statspapper eller andra skuldförbindelser med låg kreditrisk. Riksbankens beloppsgräns på 100 miljoner kronor för inlåning över natten i Riksbanken kan ses som en begränsning i Riksgäldens möjlighet att utföra sina uppgifter bland annat som beredskapsmyndighet. En ökad möjlighet till inlåning i Riksbanken kan minska riskerna i Riksgäldens likviditetshantering vid oväntade situationer, vilket skulle göra hanteringen mer effektiv. Sammantaget anser Riksbanken att det ur stabilitets- och effektivitetsskäl finns samhällsviktiga fördelar med ökad möjlighet för Riksgälden att hålla inlåning i Riksbanken.

När Riksgälden placerar inlåning hos Riksbanken minskar den totala likviditeten i banksystemet med motsvarande belopp. Om detta belopp skulle vara betydande och variera mycket från dag till dag skulle det öka variationen i och osäkerheten kring mängden tillgänglig likviditet på marknaden och leda till mer volatila marknadsräntor, vilket kan försvåra Riksbankens likviditetsprognoser och i förlängningen påverka implementeringen av penningpolitiken. Det kan också påverka bankernas LCR (Liquidity Coverage Ratio). Riksbanken bedömer dock att dessa konsekvenser är begränsade och inte hindrar Riksbanken från att fullgöra sina uppdrag eftersom Riksgäldens avsikt inte är att placera större belopp löpande i Riksbanken. För att begränsa eventuell påverkan på Riksbankens möjligheter att utföra sitt uppdrag bör räntevillkoren utformas så att de ger Riksgälden incitament att i första hand vända sig till marknaden för att hantera sin likviditetsförvaltning, och endast i undantagsfall placera inlåning hos Riksbanken.

¹ Enligt 3 § betalningsförordningen (2017:170) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning följer att statens centralkonto förs i Riksbanken och är det konto som Riksgälden använder för betalningar till och från staten.

² *Kontovillkor för RIX*, avsnitt 3.

³ Villkor för RIX och penningpolitiska instrument (Villkoren) avsnitt C.3.2.

För att räntan för inlåning från staten ska vara förenlig med förbudet mot monetär finansiering (1 kap. 6 § riksbankslagen) får räntan inte överstiga marknadsräntan.⁴ Nu gällande räntevillkor, för staten och andra RIX-deltagare som inte är motparter med tillgång till Riksbankens särskilda faciliteter, är det lägsta av 0 procent och Riksbankens gällande styrränta med avdrag om 0,75 procentenheter, vilket i de flesta fall är lägre än motsvarande marknadsränta. Enstaka dagar kan dock marknadsräntan vara lägre och för att täcka dessa fall bör de aktuella räntevillkoren för statens inlåning kompletteras med en räntenivå kopplad till referensräntan Swestr. Det är också lämpligt att införa en säkerhetsmarginal på 0,20 procentenheter under Swestr vilket är i paritet med Europeiska centralbankens beslut.⁵

Mot denna bakgrund bedömer Riksbanken att det finns skäl att avskaffa beloppsbegränsningen för Riksgäldens inlåning i Riksbanken. Utformningen av räntevillkoren innebär också att förslaget inte medför några betydande kostnader, i form av ökade ränteutbetalningar, för Riksbanken. Särskilda villkor ska tas fram för Riksgäldens avvecklingskonto i RIX-RTGS.

Operationalisering och ikraftträdande

Det uppdras till chefen för avdelningen för marknader, eller den person denne utser, att, efter samråd med chefen för avdelningen för betalningar, besluta om de särskilda villkoren för Riksgäldens avvecklingskonto i RIX-RTGS.

De särskilda villkoren ska träda i kraft den 2 januari 2025.

Beslutet har fattats av direktionen (förste vice riksbankschefen Anna Breman samt vice riksbankscheferna Per Jansson, Aino Bunge och Anna Seim) efter föredragning av Shiba Faiqi. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Heidi Elmér, enhetschef Lena Strömberg och tillförordnad chefsjurist Carolina Backert medverkat.

⁴ Se även artikel 123 i EU-fördraget och rådets förordning (EG) nr 3603/93 av den 13 december 1993 om fastställande av definitioner för tillämpningen av de förbud som anges i artikel 104 och 104 b. 1 i fördraget.

⁵ Europeiska centralbankens beslut (EU) 2024/2830 av den 29 oktober 2024 om ändring av beslut (EU) 2022/911 om villkoren för TARGET-ECB (ECB/2022/22) (ECB/2024/30).